

Instytut Pamięci Narodowej - Łódź

<https://lodz.ipn.gov.pl/pl6/aktualnosci/243866,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Przeciwko-komunistycznej-wladzy-Polskie-doswiad.html>
22.06.2026, 20:37

[Następny](#)

[Powrót](#)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Przeciwko komunistycznej władzy. Polskie doświadczenia lat 1944-1989” - Łódź, 11-12 czerwca 2026 r.

W dniach 11-12 czerwca 2026 r. w Przystanku Historia im. ppłk. Wacława Lipińskiego w Łodzi odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Przeciwko komunistycznej władzy. Polskie doświadczenia lat 1944-1989”, zorganizowana przez Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Łodzi w ramach Centralnego Projektu Badawczego „Ruch komunistyczny i aparat władzy 1917-1990”. Wydarzenie zgromadziło badaczy reprezentujących ośrodki naukowe i instytucje zajmujące się najnowszą historią Polski.

12.06.2026

[Konferencja naukowa PRL Społeczeństwo w PRL](#)

Konferencję otworzył zastępca prezesa Instytut Pamięci Narodowej, dr hab. Karol Polejowski, który podkreślił, że przez cały okres istnienia Polski Ludowej społeczeństwo polskie podejmowało różnorodne działania przeciwko narzuconemu systemowi komunistycznemu. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na przywiązanie Polaków do tradycji, niepodległości oraz wartości narodowych, dzięki którym - mimo wieloletniej dominacji Związku Sowieckiego - udało się zachować narodową tożsamość i uniknąć pełnej sowietyzacji społeczeństwa. Podkreślił również znaczenie pamięci o osobach zaangażowanych w walkę z komunizmem oraz potrzebę przekazywania wiedzy o tych doświadczeniach kolejnym pokoleniom.

Każde dziesięciolecie istnienia tego kolonialnego tworu politycznego Sowietów, jakim była Polska Rzeczpospolita Ludowa, znaczone było wystąpieniami Polaków przeciwko władzy komunistycznej. I dzisiaj możemy z dumą powiedzieć, że Polacy po roku 1944 nie ugięli się przed komunizmem. Odrzucili go jako system obcy polskiemu narodowi, polskiej tradycji i niepodległości - powiedział dr hab. Karol Polejowski.

Uczestników konferencji powitał także naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Łodzi, dr Tomasz Toborek. Odczytał on list skierowany do uczestników przez dyrektora Oddziału IPN w Łodzi, ppłk rez. Karola Piskorskiego, w którym podkreślono znaczenie badań nad różnymi formami oporu wobec komunizmu oraz konieczność refleksji nad doświadczeniami Polaków żyjących w realiach państwa podporządkowanego ideologii komunistycznej.

Sprzeciw wobec komunistycznej władzy przybierał różne formy i różne natężenie. Pod koniec wojny i zaraz po wojnie do połowy lat 50-tych była to walka zbrojna podziemia antykomunistycznego, tzw. II konspiracji. Później pojawiły się protesty robotnicze, polskie miesiące: Poznań 1956, tragiczny Grudzień 1970, Radom i Ursus 1976, aż po strajki okupacyjne i powstanie NSZZ „Solidarność” w 1980 roku - napisał ppłk rez. Karol Piskorski.

Pierwszy dzień obrad poświęcony został przede wszystkim historycznym i politycznym aspektom funkcjonowania systemu komunistycznego oraz formom sprzeciwu wobec władz. Referaty dotyczyły procesu przejmowania władzy przez komunistów po 1944 r., działalności aparatu bezpieczeństwa, represji stosowanych wobec przeciwników politycznych oraz reakcji

społeczeństwa na ograniczanie praw obywatelskich. Wiele miejsca poświęcono także działalności podziemia niepodległościowego, postawom środowisk politycznych i społecznych wobec nowego ustroju oraz mechanizmom kontroli stosowanym przez państwo.

Drugiego dnia konferencji uwagę skupiono na społecznych i kulturowych wymiarach oporu wobec komunizmu. Prelegenci przedstawili wyniki badań dotyczących aktywności środowisk opozycyjnych, roli Kościoła katolickiego, niezależnego ruchu wydawniczego oraz inicjatyw obywatelskich podejmowanych w różnych okresach PRL. Analizowano zarówno zorganizowane formy sprzeciwu, jak i codzienne postawy społeczne, które pozwalały zachować niezależność od oficjalnej ideologii państwowej. W wystąpieniach podkreślano, że opór wobec systemu komunistycznego miał charakter wielowymiarowy i obejmował zarówno działania polityczne, jak i aktywność społeczną, religijną oraz kulturalną.

Istotnym elementem konferencji były dyskusje poświęcone stanowi badań nad dziejami oporu społecznego w Polsce Ludowej. Uczestnicy zwracali uwagę na potrzebę dalszych badań źródłowych, poszerzenia perspektywy badawczej oraz popularyzowania wiedzy o doświadczeniach Polaków żyjących pod rządami komunistycznymi. Podkreślano również znaczenie edukacji historycznej i upowszechniania wyników badań wśród młodego pokolenia.

Dwudniowe obrady stworzyły przestrzeń do prezentacji najnowszych ustaleń badawczych, wymiany doświadczeń oraz dyskusji nad różnorodnymi formami sprzeciwu wobec władz komunistycznych w latach 1944-1989. Konferencja potwierdziła, że problematyka oporu społecznego pozostaje jednym z najważniejszych obszarów badań nad historią najnowszą Polski i stanowi istotny element refleksji nad doświadczeniami społeczeństwa polskiego w XX wieku.

Foto. Anna Józwik, Monika Łukaszewska (IPN)

Pliki do pobrania

[RODO \(docx, 17.46 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Łódź

Łódź